

ANY III.

REUS, 1.er D'ABRIL DE 1922

NUM. 53.

NECESSITAT D'UNA ESCOLA DE COMERÇ A REUS

I

NECESSITAT DE LA CULTURA MERCANTIL

E S aquest un capítol que seria superflu si escrivíssim per a alguna de les nacions que figuren en els primers llocs dins el comerç mundial. Aquí, dissortadament, és inexcusable. Arreu d'Espanya, inclús en els sectors d'ella més avançats en aquest ordre d'idees i de coses i de major intensitat econòmica, com és ara el nostre, es manté viva la vella qüestió de la teoria i la pràctica amb relació amb l'exercici del comerç.

La naturalesa predominantment individualista de nostre comerç, la inexistència de grans empreses mercantils, l'exemple dels èxits crematístics—no sempre comercials—d'homes mancats de preparació tècnica en els darrers cinquanta anys, i la guerra, que amb llurs conseqüències econòmiques ha fet creure a tanta gent que tothom era bo per a comerciant, són els

factors que principalment han contribuït a fer menyspreuar la cultura mercantil.

Aquest menyspreu ha determinat, per una banda, feblesa de les institucions adequades per a proporcionar tal cultura; per altra, que els alumnes de les mateixes derivessin cap als empleus oficials, i això que fossin considerats ineptes per a la pràctica comercial. I així, dins d'aquest cercle viciós en què l'Escola no prospera perquè falta la confiança en ella, i en no prosperar dóna migrats fruits, el comerciant entre nosaltres segueix formant-se, si fa o no fa, pels mateixos procediments que a l'Edat Mitja.

En darrer terme, tot depèn de la solució que es dongui a la substancial qüestió de la teoria i la pràctica, que, com hem dit, es manté candent a casa nostra.

Entre nosaltres, el mot *pràctica* pren el sentit del *mellor*, la valor de cosa definitiva, única convenient; i l'«és poc pràctic» constitueix una acusació formidable, de les pitjors que hom pugui rebre. La teoria l'entenem com a cosa desproveïda de tota importància... *pràctica*, pròpia d'homes il·lusos o poc treballadors.

Es tan lamentable que existeixi així arre-

lada aquesta creència, ens ha conduït i conduirà, de persistir, a tan funestos resultats, que tenim per deure no perdre ocasió de combatre-la i de reafirmar l'altíssima valor de la pura teoria; que la civilització present és filla del treball obscur i profund dels teòrics; que tots els progressos de la tècnica, de la qual els homes s'aprofiten per a gaudir una vida mellor, el que ha fet que amb menys treball se produeixi més, són conseqüència de l'especulació; que sense ella, generacions i generacions d'homes pràctics haurien viscut com a salvatges; que són, com deia En Francesc Giner, els principis cardinals, els en apariència més deslligats de la realitat, els que contenen tots els altres i tota l'infinita varietat de llurs aplicacions; que mentre hem sigut pràctics i no teòrics, la indústria i el comerç han romanit en l'estat rudimentari en què els veiem al mirar cap a primeries del segle XIX; que el progrés material, tangible, únic que certa gent sap apreciar, que els avenços formidables de la indústria que admira, no són labor de l'empirisme, sinó de la ciència, que sols s'han donat quan aquella ha existit; que pràctica no és sinó el consegüent de la teoria, essent aquella millor quan més s'ajusta a n'aquesta, el que vol dir que en pressuposa el coneixement; que la pràctica porta a realitzar amb facilitat, rapidesa i perfectament una cosa... quan sempre es fa la mateixa, però el que no ensenya és a fer millor aquesta cosa, ni a substituir-la per altra més bona, ans al contrari, deforma la potencial capacitat humana de fer i l'emmotilla d'aital faisó que esdevé inútil per a la percepció integral; que l'home teòric és el que mira des de dalt, el que veu el conjunt de la ciutat de les coses i els fenòmens, que se li ofereix a la vista com un plànol, permetent-li, al baixar, recórrer-la sense necessitat de guia, per propi coneixement, al contrari de l'home pràctic, que, mirant des de baix, sense conèixer més que el terreny que trepitja, es perd per carrers i carrerons sense saber on el conduïran llurs passes i és incapaç de moure's i desenvoldre's sens una mà que l'acompanyi i el guïi.

De quins migrats resultats pot donar l'aplicació exclusiva de la pràctica a la formació del comerciant, es pot convèncer el que observi el funcionament d'alguna de les organitzacions més avenades de l'economia comercial, per exemple, un banc o altres grans establiments mercantils—i no

oblidem que la tendència és cap a la concentració, és a dir, vers ells. Un dependent és allí simplement l'home que mou una de les rodes de la gran maquinària, sempre la mateixa, i impossibilitat de conèixer per la mera pràctica altra roda que la seva i l'engranatge llur amb les més immediates, incapacitat de comprendre el moviment total de la màquina, inepte per a polsar més roda que la seva pròpia, a la qual està encadenat de per vida.

Es aquesta la formació ideal del comerciant en els actuals temps, per a un poble que pretengui fer valdre la seva producció i ocupar un lloc en l'economia mundial?

Se cau, en tractar aquesta qüestió de la teoria i pràctica amb relació amb l'exercici del comerç, en el vici de lògica de confondre el tot amb la part: de la necessitat de la pràctica, per ningú discutida, es passa a la necessitat exclusiva de la pràctica, quan la tesi adoptada en els països més comercials del món, on la qüestió està ja plantejada amb justesa, és aquesta altra: la pràctica és necessària, però no és suficient.

Resulta més estrany que entre nosaltres segueixi plantejada encara en la primitiva forma radical, en el que fa referència al comerç, quan en tots els altres ordres de la vida hem substituït el pràctic pel professional, o sigui per l'home format conjuntament per la teoria i per la pràctica. En efecte, cerquem al metge i no al curandero, ni sisquera al practicante; a l'arquitecte, i no al mestre de cases; al pilot, i no a l'antic patró; estem convençuts de què per a curar malalts no és suficient l'haver-ne assistit molts; ni per a ésser advocat, l'haver copiat autos; ni per a fer d'enginyer, l'haver dibuixat projectes...

Per què, doncs, si tenim per cert que el bastir edificis, el guarir malalts o el defensar plets, exigeix estudis i posseir una cultura especialitzada, no hem de creure que això sigui també precís per a exercir el comerç? Necessitant-se una instrucció prèvia especial per a tot, no es necessitarà per al comerç?

Sí, el comerciant *necessita* posseir coneixements geogràfics, de comunicacions, de tècnica de negocis, de política comercial, de legislació mercantil, monetària, de banca, etc., i aquests coneixements no s'improvitzen, ni s'adquireixen amb la pràctica, si no és d'una manera fragmentària, inconexa, insuficient i a posteriori, i quan deurién ésser previs: s'adquireixen estudiant.

Per ço es fa precís reaccionar contra el

menyspreu amb què es parla d'educació comercial, d'aquesta *science d'épicier*, com per a mofar-se'n la qualifiquen els homes pràctics dels països que veuen envaït el propi mercat nacional i foragitats de tots els altres pels *doctores en tienda y merceria*, i donar a entendre a nostres futurs comerciants que l'element cultural, en la vida dels negocis, no és exclusiu ni prou, però que és indispensable, que el comerç està subjecte a lleis i qui vulgui aprofitar-se'n les ha de conèixer mitjançant l'estudi.

Els motius capdals de la necessitat d'aquesta cultura comercial estan tan ben expressats pel catedràtic de l'Escola Central de Comerç, en Víctor P. Brugada, que no resistim la temptació de copiar-ho: «És l'evolució—diu—econòmica del segle XIX la que ha portat la ciència tècnica i llurs ensenyaments. En el comerç, l'augment de producció, la necessitat de cercar mercats, l'urgència de seguir la marxa de la circulació, de perfeccionar mètodes i procediments per a sostenir la competència, de conèixer les noves indústries i els seus múltiples i variats productes, les lleis i usos comercials de tot el món, de tenir coneixement al dia de l'estat del mercat mundial, va palesar la necessitat de posseir els comerciants sòlida i extensa cultura, molts i variats coneixements, que sols podien adquirir-se amb ensenyança rigurosament científica.»

En admetre, com entre els més refractaris se va admetent, que és indispensable una preparació tècnica per a produir bé, s'ha d'admetre paral·lelament, si no es vol pecar d'inconseqüència, que és també indispensable una preparació tècnica per a comprar i vendre bé, doncs no sols és veritat que el *buen paño* no es ven a l'*arca*, sinó que tampoc es ven no sabent-lo vendre; i la condició de bon venedor no és una aptitud ingènita, sinó que s'adquireix amb l'estudi i la pràctica.

I són les característiques comercials de nostra època i no mer caprici de teòrics desvagats i sense contacte amb la realitat, les que determinen la necessitat de posseir molts i sòlids coneixements als que al comerç se dediquen. A causa de l'amplitud cada dia major que el mercat va adquirint, la funció de distribució que ocupava un lloc subaltern en l'economia senzilla de l'època anterior al vapor, ha assolit una importància igual a la producció, col·locant en el mateix plànol l'educació tècnica per

a la producció que l'educació tècnica mercantil.

Quan es vol eixamplar la pròpia esfera comercial i no reduir-se a la trista condició de vendre el que els altres bonament vénen a demanar, se necessita estar al corrent de llocs, quantitats i qualitats de producció, de tarifes ferroviàries i de nòlits, d'aranzels i tractats de comerç, etc., etc.; quan es volen obrir nous mercats, se necessiten conèixer, demés, les costums privades i mercantils dels pobles on se vol anar; quan es preté lluitar en el mercat universal en l'època de les comunicacions elèctriques i del desenvolupament portentós del crèdit, s'ha de reconèixer que no poden ésser útils els mateixos coneixements que servien per a lluitar en el mercat comarcal en l'època del transport a bast i del crèdit reduït a l'usura.

El comerç ha sofert i està sofrint una evolució que exigeix nous mètodes per a practicar-lo, i empenyar-se en mantenir els de 1850 l'any 1922, en no caminar al compàs d'aquesta evolució, en pretendre que un ignorant dels principis manegi amb èxit un mecanisme complex com el comerç modern, que el comerciant sigui igual que ahir quan el comerç és diferent d'ahir, és condemnar-nos a la misèria comercial, és volguer fer la guerra moderna amb les mateixes armes que en el temps de la Reconquesta.

Així ho entenen els pobles de més intensitat comercial, i per ço arreu existeix la preocupació per l'ensenyament comercial; per ço als Estats Units de Nord-Amèrica hi havia a les Escoles de Comerç, el 1914, més de 350,000 estudiants, i a Alemanya més de 500 Escoles amb més de 60,000 alumnes; per ço hi ha per tot, ultra les acadèmies i els professors particulars, abundantíssimes institucions docents que abracen des de l'ensenyament purament científic a les Facultats Comercials de les Universitats i a les Escoles d'Alts Estudis Comercials, a l'ensenyament purament tècnic. Mentres tant, a Catalunya, la regió més comercial d'Espanya, per a dos milions d'habitants tenim una sola Escola de Comerç a Barcelona.

L'orientació indicada—deu això sentar-se bé—està ja incorporada de modo ple i definitiu a la corrent cultural i econòmica d'Europa. Començada l'ensenyança mercantil es pot dir que en segle XIX, doncs les Escoles del XVIII no són sinó inicis,

assaigs, han pres una florida extraordinària, i avui es batalla per la cultura mercantil amb el convencement de què és indispensable per a fer-nos econòmicament forts, com ho prova l'existència de Facultats de Comerç, és a dir, d'institucions d'educació comercial superior, diversament denominades, a Londres, Califòrnia, Xicago, Gant, Lieja, Madisson, Birmingham, Lovaina, Zuric, Bruxel·les, Buenos Aires, Lisboa, Colònia, Boston, Manheim, Manchester, Roma, Berlin, Milà, Francfort, Sant Gall, Vienna, Leipzig, Aquisgran, Madrid, Bilbao i Barcelona.

Altra de les causes provocadores del desdeny amb què entre alguns elements es mira la cultura mercantil, és un generalitzat concepte social i professional del comerç, que fa que per a molts es pugui encara definir simplement «com un mitjà o procediment per a fer fortuna».

Aquí radica l'obstacle que majors dificultats oposa a l'ensenyament tècnic del comerç, doncs *veient*, amb aquesta tremenda força que l'exemple té en els esperits simples, que no és necessari per a aconseguir el que estimen objecte únic del comerç la cultura general i especialitzada, sense distingir de temps ni de circumstàncies, no senten cap interès en obtenir-la.

Una tal concepció del comerç és massa estesa per a que no s'imposi la necessitat de suscitar una reacció contra d'ella. En totes les professions és cosa general admesa que tenen una finalitat social independent del benefici particular que els seus exercents tractin d'obtenir-ne: aixís es pensa del metge, de l'arquitecte, etcètera, i sobretot, i això és el més important, aixís pensen el metge, l'arquitecte, etc. En el comerç, pel contrari, la funció social està obscurida pel mòbil del lucre, no sols en el concepte públic vulgar, més inclús en els seus professionals.

Això fa que l'afany de millora de les aptituds professionals, de sumar descobriments, innovacions i reformes, que, amb independència de l'esperó del guany, senten el metge, l'arquitecte, etc., encara que sigui sense volguer o amb certa inconsciència, estigui escassament desenvolupat en el comerciant de formació espanyola.

Diem que cal reaccionar contra tan mesquina concepció i proclamar que el comerç compleix una funció social importantíssima, que en ella mateixa troba la seva finalitat i raó d'ésser, i que és aquesta condició la que l'eleva a l'altura de qualsevol altra categoria de funcions socials i reclama dels seus professionals una formació anàloga a la dels demés.

J. CACHOT TORROJA

HORA BAIXA

*El paisatge és ple de melanconia.
Cap remor pertorba la gran soledat.
El sol s'ha aclucat, quan la lluna exia
com un blanc plomall, en la immensitat.
Tot s'empal·lideix en dolça agonia
sota el gran misteri de la fosquedat;
i l'ànima fuig presa de follia,
ressercant la joia d'una claredat.*

*Calma i quietud imperen arreu;
i en mig del silenci, la trèmula veu
del vell cloquer filtra's en l'atzú infinit.*

*Les ombres s'estenen pels llargs caminals,
i la claror lívida dels mons siderals
és subtil rialla qu'excel·leix la nit.*

RICARD BALLESTER